

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔

เทศบาลตำบลคำป่าหลาย
อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร

คำนำ

เหตุการณ์ความเสียหายด้านการทุจริตเกิดแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหามาจากสาเหตุต่างๆ ที่ค้นหาต้นตอที่แท้จริงได้ยาก ความเสียหายจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสนอ การป้องกันการทุจริต คือ การแก้ปัญหาการทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้าส่วนราชการ และเป็นเจตจำนงของ ทุกองค์กรที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ อันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาล

การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กร จะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่เกิดการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีกรนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้ โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

เทศบาลตำบลคำป่าหลาย เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐให้บริหารงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาล โดยการประเมินความเสี่ยงการทุจริตจะเป็นเครื่องมือหนึ่งในการขับเคลื่อนธรรมาภิบาลเพื่อลดปัญหาการทุจริตภาครัฐ ตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๘/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๗ เรื่อง มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติ มิชอบที่กำหนดให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ โดยมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ ฝ้าระวัง เพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริตประพฤติ มิชอบได้

เทศบาลตำบลคำป่าหลาย จึงได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงในองค์กรขึ้น เพื่อให้หน่วยงานมีมาตรการ ระบบหรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

เทศบาลตำบลคำป่าหลาย

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑
การวิเคราะห์สถานการณ์ความเสี่ยง	๒
เมทริกส์ระดับความเสี่ยง	๓
สรุปตารางเมทริกส์ระดับความเสี่ยง	๔
การประเมินการควบคุมความเสี่ยง	๕
แผนบริหารความเสี่ยง	๕
ประกาศเทศบาลตำบลคำป่าหลาย	๖-๑๖

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปี พ.ศ.๒๕๖๔
เทศบาลตำบลคำป่าหลาย อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร

ตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วย การป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔) และการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔ ได้กำหนดตัวชี้วัดออกเป็น ๑๐ ตัวชี้วัด ดังนี้

- ๑) การปฏิบัติหน้าที่
- ๒) การใช้งบประมาณ
- ๓) การใช้อำนาจ
- ๔) การใช้ทรัพย์สินของราชการ
- ๕) การแก้ไขปัญหาการทุจริต
- ๖) คุณภาพการดำเนินงาน
- ๗) ประสิทธิภาพการสื่อสาร
- ๘) การปรับปรุงระบบการทำงาน
- ๙) การเปิดเผยข้อมูล
- ๑๐) การป้องกันการทุจริต

เทศบาลตำบลคำป่าหลาย ถูกกำหนดให้ประเมินตัวชี้วัดที่ ๑๐ การป้องกันการทุจริต
 ตัวชี้วัดที่ ๑๐.๑ การดำเนินการเพื่อป้องกันการทุจริต ข้อ ๐๓๖ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ของเทศบาลตำบลคำป่าหลาย

ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๑.การระบุความเสี่ยง

ระบุความเสี่ยง อธิบายรายละเอียด รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยงเฉพาะที่มีความเสี่ยงการทุจริต
 ตารางที่ ๑ ระบุความเสี่ยง(Known Factor และ Unknown Factor)

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
	Known Factor (เคยเกิดขึ้นแล้ว)	Unknown Factor (ยังไม่เคยเกิดขึ้น)
การใช้ทรัพย์สินของราชการเพื่อประโยชน์ธุรกิจส่วนตัว -นำรถยนต์ของเทศบาลไปใช้ในกิจกรรมของตนนอกเหนือจากงาน ของเทศบาล บ่อยครั้ง ซึ่งต้องรับผิดชอบจ่ายค่าน้ำมันด้วยตนเอง แต่ กลับมีการเบิกค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและทำการเบิกเกินกว่าความเป็น จริง	√	

การรับผลประโยชน์ต่างๆ(Accepting benefits) หรือสินบน -การรับของขวัญจากบุคคลอื่น เพื่อช่วยให้บุคคลนั้นได้ผลประโยชน์ จากองค์กร		√
---	--	---

-๒-

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
	Known Factor (เคยเกิดขึ้นแล้ว)	Unknown Factor (ยังไม่เคยเกิดขึ้น)
การทำธุรกิจกับตัวเอง(Self-dealing) เป็นคู่สัญญา(Contracts) -พนักงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างทำสัญญาซื้อของจาก บริษัทของครอบครัวตนเองหรือบริษัทที่ตนเองมีหุ้นส่วนอยู่		√
การทำงานพิเศษ (Outside employment or moonlighting) -การที่พนักงานไม่ทำงานที่ได้รับมอบหมายจากเทศบาลอย่างเต็มที่ แต่ เอาเวลาไปรับงานพิเศษอื่นๆที่อยู่นอกเหนืออำนาจหน้าที่ ที่ได้รับ มอบหมายจากหน่วยงาน		√
การจัดซื้อจัดจ้าง -การกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของวัสดุและครุภัณฑ์(Specification) ที่ จัดซื้อจัดจ้างให้พวกพ้องได้เปรียบหรือชนะการประมูล -การปกปิดข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างต่อสาธารณะ เช่น การปิดประกาศการ จัดซื้อจัดจ้าง หรือเผยแพร่ข้อมูลล่าช้า		√ √

หมายเหตุ : Known Factor - ความเสี่ยงที่เคยเกิด คาดว่าจะมีโอกาสเกิดซ้ำสูง หรือมีประวัติอยู่แล้ว

UnKnown Factor - ความเสี่ยงที่ไม่เคยเกิดหรือไม่มีประวัติมาก่อน ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจาก
การพยากรณ์ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต

๒.การวิเคราะห์สถานความเสี่ยง

วิเคราะห์เพื่อแสดงสถานะความเสี่ยงการทุจริตของแต่ละโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต แบ่งออกเป็น

สถานะสีเขียว : ความเสี่ยงระดับต่ำ

สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถใช้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่าง

ปฏิบัติงานตามปกติควบคุมดูแลได้

สถานะสีแดง : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงานภายใน
องค์กรมีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุมหรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ

สถานะสีแดงเข้ม : ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จักไม่
สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ ๒ ตารางแสดงสถานะความเสี่ยง(แยกตามรายสีไฟจราจร)

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
การใช้ทรัพย์สินของราชการเพื่อประโยชน์ธุรกิจส่วนตัว -นำรถยนต์ของเทศบาลไปใช้ในกิจกรรมของตนนอกเหนือจากงานของเทศบาล บ่อยครั้ง ซึ่งต้องรับผิดชอบจ่ายค่าน้ำมันด้วยตนเอง แต่กลับมีการเบิกค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและทำการเบิกเกินกว่าความเป็นจริง		✓		
การรับผลประโยชน์ต่างๆ(Accepting benefits) หรือสินบน -การรับของขวัญจากบุคคลอื่น เพื่อช่วยให้บุคคลนั้นได้ผลประโยชน์จากองค์กร	✓			
โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
การทำธุรกิจกับตัวเอง(Self-dealing) เป็นคู่สัญญา(Contracts) -พนักงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างทำสัญญาซื้อของจากบริษัทของครอบครัวตนเองหรือบริษัทที่ตนเองมีหุ้นส่วนอยู่	✓			
การทำงานพิเศษ (Outside employment or moonlighting) -การที่พนักงานไม่ทำงานที่ได้รับมอบหมายจากเทศบาลอย่างเต็มที่ แต่เอาเวลาไปปฏิบัติงานพิเศษอื่นๆที่อยู่นอกเหนืออำนาจหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงาน	✓			
การจัดซื้อจัดจ้าง -การกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของวัสดุและครุภัณฑ์(Specification)ที่จัดซื้อจัดจ้างให้พวกพ้องได้เปรียบหรือชนะการประมูล -การปกปิดข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างต่อสาธารณะ เช่น การปิดประกาศการจัดซื้อจัดจ้าง หรือเผยแพร่ข้อมูลล่าช้า	✓ ✓			

๓. เมทริกส์ระดับความเสี่ยง

ค่าความเสี่ยงรวม คิดจากระดับ ความจำเป็นของการเฝ้าระวัง คุณ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ โดยมีเกณฑ์ ดังนี้

๓.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง มีแนวทางในการพิจารณา ดังนี้

ระดับ ๓ หมายถึง เป็นขั้นตอนหลักของกระบวนการ และมีความเสี่ยงในการทุจริตสูง

ระดับ ๒ หมายถึง เป็นขั้นตอนหลักของกระบวนการ และมีความเสี่ยงในการทุจริตที่ไม่สูงมาก

ระดับ ๑ หมายถึง เป็นขั้นตอนรองของกระบวนการ

-ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนหลักที่สำคัญของกระบวนการงานนั้นๆ (MUST) หมายถึง มีความจำเป็นสูงของการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตที่ต้องทำการป้องกันไม่ดำเนินการไม่ได้ ค่าของ MUST คือ ค่าที่อยู่ในระดับ ๓ หรือ ๒

-ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนรองของกระบวนการงานนั้นๆ(SHOULD)หมายถึง มีความจำเป็นต่ำในการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต ค่าของ SHOULD คือ ค่าที่อยู่ในระดับ ๑

ตารางที่ ๓ SCORING ทะเบียนข้อมูลที่เฝ้าระวัง ๒ มิติ

๓.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	กิจกรรมหรือขั้นตอนหลัก MUST	กิจกรรมหรือขั้นตอนรอง SHOULD
การใช้ทรัพย์สินของราชการเพื่อประโยชน์ธุรกิจส่วนตัว - นำรถยนต์ของเทศบาลไปใช้ในกิจกรรมของตนนอกเหนือจากงานของเทศบาล บ่อยครั้ง ซึ่งต้องรับผิดชอบจ่ายค่าน้ำมันด้วยตนเอง แต่กลับมีการเบิกค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและทำการเบิกเกินกว่าความเป็นจริง		๑

๓.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ มีแนวทางในการพิจารณา ดังนี้

ระดับ ๓ หมายถึง มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ/ผู้มีส่วนได้เสีย/หน่วยงานกำกับดูแล/พันธมิตร/เครือข่าย/ทางการเงิน ในระดับที่รุนแรง

ระดับ ๒ หมายถึง มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ/ผู้มีส่วนได้เสีย/หน่วยงานกำกับดูแล/พันธมิตร/เครือข่าย/ทางการเงิน ในระดับไม่รุนแรง

ระดับ ๑ หมายถึง มีผลกระทบต่อกระบวนการภายใน/การเรียนรู้/องค์ความรู้

-กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย Stakeholders รวมถึงหน่วยงานกำกับดูแล พันธมิตร ภาคเครือข่าย ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

-กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับ ผลกระทบทางการเงิน รายได้ลด รายจ่ายเพิ่ม Financial ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

-กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมาย Customer/User ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

-กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นผลกระทบต่อกระบวนการภายใน Internal Process หรือ กระบวนการด้านการเรียนรู้ องค์ความรู้ Learning & Growth ค่าอยู่ที่ ๑ หรือ ๒

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ
การใช้ทรัพย์สินของราชการเพื่อประโยชน์ธุรกิจส่วนตัว - นำรถยนต์ของเทศบาลไปใช้ในกิจกรรมของตนนอกเหนือจากงานของเทศบาล บ่อยครั้ง ซึ่งต้องรับผิดชอบจ่ายค่าน้ำมันด้วยตนเอง แต่กลับมีการเบิกค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและทำการเบิกเกินกว่าความเป็นจริง	๒

สรุปตารางเมทริกส์ระดับความเสี่ยง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความ จำเป็นของการ เฝ้าระวัง ๓ ๒ ๑	ระดับความ รุนแรงของ ผลกระทบ ๓ ๒ ๑	ค่าความเสี่ยงรวม ความจำเป็น X ความรุนแรง
การใช้ทรัพย์สินของราชการเพื่อประโยชน์ธุรกิจส่วนตัว -นำรถยนต์ของเทศบาลไปใช้ในกิจกรรมของตน นอกเหนือจากงานของเทศบาล บ่อยครั้ง ซึ่งต้อง รับผิดชอบจ่ายค่าน้ำมันด้วยตนเอง แต่กลับมีการเบิกค่า น้ำมันเชื้อเพลิงและทำการเบิกเกินกว่าความเป็นจริง	๑	๒	๓

Risk Matrix

ความจำเป็นของการเฝ้าระวังความรุนแรง ของผลกระทบ	๑	๒	๓
๓			
๒			
๑			

- **ระดับสูงมาก** ใช้กระบวนการควบคุมภายใน+แผนบริหารความเสี่ยง
- **ระดับสูง** ใช้กระบวนการควบคุมภายใน+แผนบริหารความเสี่ยง
- **ระดับปานกลาง** ใช้กระบวนการควบคุมภายใน
- **ระดับต่ำ** ใช้กระบวนการควบคุมภายใน
- **ความเสี่ยงเรื่องการทุจริต**

๔.การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk – Control Matrix Assessment)

เกณฑ์คุณภาพการจัดการ จะแบ่งออกเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ดี : จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กรไม่มี
ผลเสียหายทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

พอใช้ : จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้ กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน
องค์กร แต่ยอมรับได้ มีความเข้าใจ

อ่อน : จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อย การจัดการเพิ่มเกิดจากการรายจ่าย มีผลกระทบถึง
ผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานและยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

ตารางที่ ๔ แสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพ การจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ค่าความ เสี่ยง ระดับต่ำ	ค่าความ เสี่ยง ระดับ ปานกลาง	ค่าความ เสี่ยง ระดับสูง
การใช้ทรัพย์สินของราชการเพื่อประโยชน์ธุรกิจส่วนตัว -นารถยนต์ของเทศบาลไปใช้ในกิจกรรมของตน นอกเหนือจากงานของเทศบาล บ่อยครั้ง ซึ่งต้อง รับผิดชอบจ่ายค่าน้ำมันด้วยตนเอง แต่กลับมีการเบิกค่า น้ำมันเชื้อเพลิงและทำการเบิกเกินกว่าความเป็นจริง	พอใช้	√		

๕. แผนบริหารความเสี่ยง

จากการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เทศบาลตำบลคำป่าหลาย จึงได้กำหนดมาตรการภายในเพื่อส่งเสริม
ความโปร่งใสและป้องกันการทุจริตประจำปี ๒๕๖๔ จำนวน ๗ มาตรการ ได้แก่

- ๑.มาตรการเผยแพร่ข้อมูลต่อสาธารณะ
- ๒.มาตรการให้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วม
- ๓.มาตรการส่งเสริมความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้าง
- ๔.มาตรการจัดการเรื่องร้องเรียนการทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่
- ๕.มาตรการป้องกันการรับสินบน
- ๖.มาตรการป้องกันการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม
- ๗.มาตรการตรวจสอบการใช้ดุลพินิจ

